

Quan la societat gironina es mobilitzà espontàniament per reconstruir Bluefields el 1988

MARTÍ MASFERRER

Participant en la creació del Comitè de Solidaritat amb Nicaragua i Girona Solidària

El Comitè de Solidaritat amb Nicaragua de Girona neix el 27 de setembre de 1984. El formen un conjunt de persones i entitats de caire progressista conscients que “als cinc anys la revolució popular sandinista contra la dictadura somocista calia aixecar un poderós moviment internacional de solidaritat amb Nicaragua”. Durant aquest període, i malgrat les nombroses dificultats (destrucció per la guerra, bloqueig econòmic, agressió militar finançada pels Estats Units...) el poble de Nicaragua i el seu govern havien emprès la tasca de construir una nova societat. El FrenteSandinista de Liberación Nacional havia liderat la lluita guerrillera i ara governava un país que es definia com a no alineat, d'economia mixta i de pluralisme polític. Els avenços havien estat grans: dràstica reducció de l'analfabetisme, d'un 60% a un 10%, gratuïtat i gran extensió de la sanitat i inici de la reforma agrària tot creant cooperatives i donant la propietat de la terra als camperols.

De l'any 1984 al 1987 la tasca del Comitè de Solidaritat era de suport a la reconstrucció civil i de denúncia de l'agressió imperialista. Les activitats foren xerrades, visites, campanyes de medicines, activitats culturals, material escolar, llibres... En aquest mateix període, es constitueix el 26 de novembre de 1984 la Coordinadora d'Escoles d'Adults pro Nicaragua. Els agermanaments a Nicaragua així com les iniciatives de solidaritat floreixen arreu de Catalunya i aquí: Salt, Arbúcies, Torroella, Banyoles, Quart...

La referència clau en aquest procés és la de Moisés Arana Cantero, cònsol de Nicaragua a Barcelona i originari de Bluefields, que és qui proposa la ciutat per l'agermanament. Moisés Arana proposa Bluefields per tractar-se d'una regió de la costa atlàntica multiètnica (Amb Sumus, Ramas, Misquitos...) que Catalunya podia entendre. Moisés Arana, més endavant, esdevingué alcalde de Bluefields. Moria el 14 de maig del 2021 a Bluefields. Un romàntic, una excel·lent persona compromesa amb el poble.

La resposta popular als actes de solidaritat amb Nicaragua duts a terme del 1984 al 1987 va fer pensar al Comitè la necessitat d'impulsar un agermanament solidari i, fou llavors, quan acceptant la proposta de Bluefields, es va començar a divulgar la seva existència i a promoure un agermanament popular. Fou una intensa activitat. Es va redactar el “Manifest per l'agermanament Girona-Bluefields” que fou subscrit per més de 30 entitats cíviques, religioses, polítiques, sindicals, de joves, etc. Vist l'ampli consens social, el manifest fou lliurat a l'Ajuntament, el qual acceptà la proposta i redactà el protocol d'agermanament.

L'agermanament fou aprovat per unanimitat per tots els grups polítics municipals. Es va signar el dimecres 9 de desembre de 1987 al Saló de Sessions. Posteriorment, se celebrà una taula rodona i un concert de Carlos Mejía Godoy al Teatre Municipal. Fou signat per Joaquim Nadal com a alcalde

i Moisés Arana com a cònsol de Nicaragua. L'estiu de 1998 Anna Ridao i Martí Masferrer, del Comitè de Solidaritat, van a Bluefields per conèixer la realitat de la Nicaragua agredida i planificar les ajudes i estrènyer els lligams entre les dues ciutats. L'accés a Bluefields s'ha de fer per avió o baixant pel Río Escondido.

Primera estada de gironins a Bluefields, signat l'agermanament (1988). Anna Ridao i Martí Masferrer amb Hennigston Omier (alcalde) i Lawrence Campbell (responsable autonòmic de la Costa Atlàntica).

La nit del 21 al 22 d'octubre de 1988 tot canvià per a Bluefields. L'huracà Joan penetrà per la badia cap a l'interior a més de 260 km/h. Bluefields va desaparèixer fulminada per una explosió. La resposta gironina a la catàstrofe no es va fer esperar. Començava la campanya "Reconstruïm Bluefields". La visita del seu alcalde, Hennigston Omier, a Girona el mes de novembre fou definitiva pel seu èxit. L'Ajuntament i tota la societat gironina es mobilitzà espontàniament per reconstruir la ciutat i pal·liar, en la mesura del possible, les necessitats bàsiques. Els resultats de la campanya van ser significatius: 2.160.000 Pta. trameses en metàl·lic i més de deu tones de material de construcció i aliments valorat en 6 milions de Pta.

De l'any 1989 al 1993, la tasca fou reconstruir Bluefields i defensar la revolució. El procés de pau rep un impuls a Esquipulas II. I així com les primeres eleccions democràtiques les havia guanyat l'FSLN, aquestes les guanya la UNO. El país canviaria. Començava un llarg procés de desmobilització militar i de la Contra, de privatitzacions, de política neoliberal. La campanya de l'huracà fou supervisada per una delegació gironina (Ana Mari Álvarez, Anna Ridao Requena, Anna Ridao Rodríguez, Martí Masferrer i Aureli Álvarez) que també assistí al desè aniversari de la Revolució, l'any 1989. Són activitats del període: vídeo divulgatiu, Ila Festa de la Solidaritat amb Soarpal, el full informatiu Raití i ajudes pels habitatges de mestres i l'escorxador municipal de Bluefields.

Campanya de recollida de material després de l'huracà Joan (1989) "Nicaragua ha de sobreviure".

Tot el conjunt de canvis en la realitat centreamericana i en les relacions internacionals varen portar al Comitè de Solidaritat a transformar-se en l'entitat Girona Solidària. Era l'abril de 1994. L'entitat continuava donant suport a l'agermanament i eixamplava els seus objectius de "mobilització i denúncia" sempre creient en la solidaritat com a valor transformador de la realitat. El 12 de febrer de 1994 Daniel Ortega, expresident de Nicaragua, visità Girona i inaugurà el carrer de Bluefields, al barri de Fontajau. El mes d'agost de 1985 una delegació de Girona Solidària, encapçalada per l'Estel Masferrer, es desplaçà a Bluefields, treballant a l'escola del Barrio del Canal i portant llibres a la biblioteca municipal Raití.

Inauguració del carrer de Bluefields a Girona (1994).

Visita de Moisés Arana a Girona (1997).

En aquest període naixerà la Coordinadora d'ONG Solidàries (Trobada a Torroella el gener de 1994) de les comarques gironines i la mobilització del país en la campanya del 0,7% del qual en sortirà el Consell Municipal de Cooperació de la ciutat, que per unanimitat, acorda destinar un percentatge fix del 0,7% als agermanaments solidaris de Bluefields i Fàrsia.

Els projectes que ajuden a teixir la solidaritat són els següents:

- Durant els anys 1995 i 1997 l'Ajuntament de Girona finança la urbanització del carrer Girona a Bluefields, en un projecte de gran envergadura, coordinat pel Fons Català de Cooperació al desenvolupament. Joan Quer, de Girona Solidària, anirà d'observador a les eleccions que es van celebrar el 1996 amb la Plataforma catalana de suport. El 3 de març de 1998 s'inaugura el carrer Girona a Bluefields amb la presència de les regidores Isabel Salamaña i Anna Pagans, i Joan Quer en representació de les entitats gironines. L'obra va tenir un cost de 8 milions de Pta. També participen en l'observació de les eleccions autonòmiques la Regió Autònoma de l'Atlàntic Sur de Nicaragua.
- L'any 1997 visita Girona el nou alcalde de Bluefields, Lawrence Omeir. Aquell mes de desembre un representant de Girona Solidària, Joan Quer, va a Bluefields on es constitueix la Comissió d'Agermanament. Amb motiu dels 10 anys de l'agermanament es realitzen nombrosos actes i campanyes, a escoles, barris, entitats esportives...
- La Universitat de Girona comença les relacions amb les universitats de Bluefields (Uracan i Bicu) i l'Ajuntament.

- L'any 1999 comença el projecte pels nens i nenes del carrer de Bluefields "El menjador de doña Coco" que s'allargarà durant més de tres anys i que serà supervisat a Bluefields per l'entitat Entrepobles. També aquest any s'inicia el programa de dinamització juvenil a Bluefields i la col·laboració i l'aportació econòmica amb els afectats per l'huracà Mitch.
- El 2001 s'elabora, havent estat a Bluefields l'Albert Cufí, una Unitat Didàctica sobre Bluefields i comença el programa de beques per a nens i nenes de Bluefields. També aquest any Moisés Arana serà escollit nou alcalde de Bluefields.
- El 2002 es presenta l'exposició dels 15 anys d'agermanament

Girona aprèn de Bluefields la voluntat de treball i superació i com la solidaritat ens ajuda a fer veure que "la tendresa dels pobles existeix". Que l'agermanament arribi als seus 35 anys demostra l'energia i capacitat de Girona i de Bluefields per teixir complicitats i que "un altre món és possible". Ni el Comitè de Solidaritat ni Girona Solidària mai van rebre finançament pels seus desplaçaments i sempre foren acollits a les cases de Bluefields.

L'11 d'abril de 2002 Girona Solidària decideix dissoldre's, entenent que l'agermanament està prou consolidat i argumentant les dificultats de relleu generacional, els canvis de context històric i polític, i l'àmplia oferta d'ONG existent. El nombre de persones vinculades a l'agermanament fins aquest moment i la xarxa d'entitats, escoles i col·laboradors durant tota aquesta etapa fou tan gran que és impossible nomenar-los a tots i totes. Però és imprescindible reconèixer als que foren el seu fil conductor al llarg d'aquestes etapes de 19 anys: en Rafel, l'Ana Mari, les Annes, l'Aureli, en Joan, l'Albert, l'Estel... i els qui no hi són, en Moisés Arana, en Miquel Adam i l'Anna Ridao.

Pòster amb fotografies d'Albert Cufí fetes a Bluefields (2000).

Girona, 31 de setembre de 2022